

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefranse nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămîț.

Nr. 270.

Luni, Marți 8 (20) Decembrie.

1887.

Brașov, 7 Decembrie 1887.

Sunt aproape trei săptămâni de când s'au deschis corpurile legiuitoare ale României și mai toate încetățenirile ce s'au votat pînă acum privesc pe străini.

Acest lucru face pe „Unirea” din București, fiică amică guvernului d-lui I. C. Brătianu, să se ocupe în articolul său de fond de la 2 Decembrie cu cestiunea încetățenirii, și e cuprinsă de nobilă indignațiune constatîndu că corpurile legiuitoare române au timp să se gîndescă la încetățenirea străinilor, er ca să se gîndescă și la încetățenirea Românilor emigrați acolo, nu.

„Unirea” citează casuri deși puține, dîr destul de triste și nelucum măgulitoare pentru ori-ce guvern și camere române, unde Români emigrați acolo au fost tractați ca străini de nemtu și de sânge. Inzadar se încercă numitul organ să afe cauza acestei stranie procederi, „acum cînd sentimentul național pare a fi făcutu mai marî progresse tocmai sub domnia partidei liberale, care și-a făcutu totdeauna o gloriă din a profesa și a patrona acestu sentimentu.” Causa nu o pôte spune apriat, dîr etă ce dîce:

„Ne gîndim și misterul nu-lu putem străbate și chiar decă dăm de vre-o causă, ne e rușine s'o precisăm, atăt de umilitore e pentru ori-ce Romănu din acestă țera.

„Intr'un punct credem în totu casul a nu ne înșela: că miniștri, că mai alesu presidentul lor, d. I. C. Brătianu, preocupați cu alte griji au perdut de multu din vedere situația Romănilor din alte state în acestă țera, că n'au nici o idee de chipul scandalos cum subalternii lor interpretă Constituțiunea și legile țerii, spre a lovi și, în unele casuri, spre a putea exploata pe niște frați de unu sânge și de o origine.

„Le aducem astăzi aminte o datoriă, uitată și neglijată de atăta timp, căci datoriă este. I rugăm să se intereseze de ceea ce le-am pus în vedere, să ia măsuri. Ce folos pôte avea acestă țera din suferințele unor Romăni, cari voiesc să trăiescă și ei, alături cu atătea lifte streine, sub ocrotirea legilor ei, s'o servescă? Nu cumva e prea romănescă, ca Romănul să nu mai încapă în ea?

„Er reprezentanților țerii le dîcem: gîndiți-vă mai multu la acei Romăni, cari au bătut la ușa voastră și v'au cerut să le dați o patriă. Nu le preferați pe străini, căci e o umilire și pentru ei și pentru noi...

„România Liberă”, luăndu notă despre acestă articol, se ocupă și ea cu cestiunea încetățenirii. Dîce mai înteu că articolul „Unirea” e bine simțit romănesc și dreptate are acea fiică, cînd se plînge că mai numai la streini se gîndesc corpurile legiuitoare române, deși mii de cereri de împămîntenire așteptă resolvarea lor, cereri „în majoritate d'ale fraților romăni de peste Carpați, cari puși sub ciudate împrejurări politice, nemeritate și prin urmare nelegitimite prin nici unu argumentu resistibil, sunt siliți a părăsi patria lor”. Apoi vorbindu mai amănunțit despre emigrarea de aci în România, scrie:

„In lumea civilizată — și în acesta ne numărăm și noi — adî se scie, că nici unu popor nu și părăsece patria mai cu greu, mai cu multă durere, decăt Romănul și mai alesu Romănul din Carpați. America, mama cea mare a espatriților, încă nu are nici unu singur exemplar din ei.”

„In lumea civilizată se scie, că între tôte națiunile cari alcătuiesc vecinul Statu poliglot — Austro-Ungaria — singur Romănul este acela care ținîndu la tradițiunile monarchice niciodată nu a greșit în contra lor, ci din contra, nu s'a sfițu a aduce cele mai marî jertfe acestui nobil sentimentu.”

„In lumea civilizată se mai scie, că niciodată noi — Statul român — nu am avut organe ascunse ori fășe pentru a porni unu curentu de colonizare din părțile române de peste Carpați, deși solul nostru suferă multu din lipsa de locuitori. N'am făcut'o, din causă că am ținut totdeauna, fiecare guvern al țerii, ca să fim bunî vecini, bunî și iubitori de pace și ordine.”

„In urmă tôte lumea civilizată scie, ba chiar trebuie să scie, că de unu timp încocce imigrațiunea din provinciile monarchiei numite în spre noi a luat dimensiuni marî. Și ceea ce avem de constatut este, că imigrații nu sunt numai Romăni, ci mulți Unguri și relativu mulți Germani, adecă — Sasi.”

„Se scie, că Sasi Transilvaniei sunt unu popor muncitor, cult și forte bine situat în cele materiale; prin urmare imigrația lor atăt de mare în junele nostru regat are o însușire însemnatore.”

„Dîr mai însemnatore este, că de unu timp încocce mai totu tineretul român din monarchia vecină, care și-a făcutu studiile universitare cu bună succes, vine la noi. Va să dîcă florea și puterea unu popor își părăsece patria.”

„Paguba acesta este mare, și ar fi multu simțit nu numai de o mică națiune, precum sunt Romăni vecini, ci chiar și de una din cele mai puternice națiuni din Europa.”

„Paguba nu este a noastră, adică a Statului român — căci încă nici unu popor din lume nu a ajuns pînă la acelu grad de dezvoltare, încăt să se sperie de înmulțirea elementelor înzestrate cu o cultură academică. Ba noue, unde cumulu este în flore și chiar susținut de cei dela putere, astfel de elemente ne sunt de mare folos. Ele ne avîntă în dezvoltarea noastră culturală și ne întăresc. Hughenoții primiți în Prusia, Știrienii și Tirolezii protestanți, prigoniți de guvernul austriac și primiți de Fridericu cel mare în regatul său, au dat odrasle puternice repedei dezvoltări a marelui regat Prusianu. Urmarea va fi aceeași și la noi.”

„Paguba este a vecinei monarchii, a fraților nostri de peste munți, cari în interesul pacificei dezvoltări a Statelor din Orientu, trebuie să și conserve brazda lor.”

„Conservarea acesta va succede cu greu, cînd comersant, fabricant, meseriaș, țeranul și învîțatul, omul de sciință, își părăsesc vatra lor, scumpă și iubită, precum numai poporul de munte o scie iubi. Este ceva însemnatore în emigrarea acesta.”

„România Liberă” nu intră în explicarea acestui fenomen, ci îl înregistrează numai ca organ de publicitate. O interesează însă faptul, că nefericiții espatriți suferu multe neajunsuri sub guvernul liberal-național al d-lui I. C. Brătianu. În fine își exprimă părerea de bine că însași „Unirea” vine să constate acesta, și face imputări partidului d-lui I. Brătianu pentru demersurile lui în acestă cestiune romănescă.

Tristă lucru este fără îndoială, decă organe de frunte ca „Unirea” și „România Liberă” se vedu constrînse a se plînge în modul arătat de procederea unu guvern român și a unor camere legiuitoare române, ori care ar fi ele; dîr și mai tristă lucru este pentru unu guvern ca celu unguresc, decă guvernul unei alte țeri vecine trebuie să îngrijescă de emigrații săi, cari părăsesc țera fiindu că din cauza împrejurărilor nesuportabile politice ori economice nu și mai pot țira viața aici!

Croații și Romăni.

„Agramer Tagblatt”, luăndu notă despre mulțimea și țaria manifestațiilor ce s'au făcutu generalului Traianu Doda din Caransebeș, constată că tôte aceste

manifestații au fost în adevăr impunătoare. Reprezentantii poporului, continuă numitul dîr, trebuie să se simtă în lupta națională, care este totdeodată și o luptă pentru interesele monarchiei, încă odată atăt de incuragiat cînd vedu că însuși poporul în intinsele lui masse, are cunoștințe de serioșitatea momentului; că alegătorii formă o falangă de feră împrejurul bărbăților lor de încredere, și că stindardul opozițional nu este numai stindardul câtorva conducători, ci stindardul adevărat al poporului.

Aci este garanția sigură a succesului, și opozițiunea numai atunci va pute ține piept tuturor meschinărilor adversarilor lor, cînd ea va ave consimțimentul poporului, cînd ea va pute, din manifestații neîndoioșe, dobîndi convingerea că este expresiunea fidelă a aspirațiilor naționale.

„Agramer Tagblatt” arată apoi cât de false sunt corpurile reprezentative în țerele coronei ungare, reproduce răspunsul pe care l'a dat generalul Doda alegătorilor săi și încheie cu următoarele cuvinte:

De sigur că este o aparițiune de mare însemnatate d'a vedea și pe poporul român în tocmai ca pe celu serbo-croatu declarîndu cu glas tare și lămurit, că nu mai este dispus să primescă în tăcere situațiunea ce i s'a creat. Acesta nu pôte rămâne fără consecințe și nici nu va rămânea. Cînd în țerele coronei sf. Stefanu două popore importante atăt prin sine cât și prin relațiunile lor naționale cu țerele marginase din peninsula balcanică respingă prin tôte mijlocele legale actuala politică de guvernamentu, în cele de pe urmă va trebui să se țină socotă de acestă împrejurare și simțimentul nostru patriotic ne face să dorim ca acestă credință să devină cât mai curîndu o realitate.

Bazele flotei române de războiu.

Cetim în „Levant Herald” din Constantinopol:

Unu dîr din Viena, de ordinu bine informat, anunță trimiteră unei misiuni române la Londra, însărcinată fiindu a comanda construirea a câtorva nave de războiu.

Noutatea astfel dată este puțin cam vagă, dîr e a semnifica în totu casul, că România vrea să pună bazele unei marine de războiu. Trebuie să felicităm pe guvernul român pentru decisiunea ce a luat și aceste felicitări se potu estinde la unu câmp multu mai vast, decăt acela al intereselor particulare ale regatului român.

Din Bulgaria.

În cursul unei conversații ce a avut'o d. Stambulov cu câțiva din amicii săi, s'a plîns că unele persoane de pe lângă prinț și cari exercită asupra lui o influință considerabilă facu intrigi contra persoanei sale.

Un emigrant bulgar, căpitanul Bustakov, se află de câteva zile în Belgrad. Se dîce că el are de gînd să publice o carte asupra războiului serbo-bulgar și a sosit acolo pentru a și stringe documente. Dî Bustakov a fost primit spre acest scop de mai mulți ofițeri serbi. Corespondentul unu dîr a avut o întrevedere cu d. Bustakov, care i-a spus că emigrații bulgari speră că Rusia va interveni în primăvera viitoare și că trupele ruse vor ocupa Ruscicul și Varna. Depunerea prințului Ferdinand ar fi un lucru hotărît în principiu și se va întempla în curînd.

Răspundîndu la întrebarea dîristului asupra numărului emigraților bulgari stabiliți în acest moment în Serbia și în România, căpitanul Bustakov l'a asigurat că sunt ca vr'o 300 pe frontariile bulgare serbe și 500 în România, în orașele Braila, Galați, Giurgiu, Turnu-Măgurele, Alexandria și Zimnicea.

SCRILE DILEI.

Mare „bucuriă” îi face lui „Kolosvár” unu raport, ce i-se trimite despre progresele făcute de școla ungară din Câmpeni. Nu e vorba aici despre progresele

Cursul la bursa de Viena
din 17 Decembrie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	96 50
Rentă de hârtie 5%	72 65
Imprumutul căilor ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (1-ma emisiune)	112 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (2-a emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonuri ungar	100.—
Bonuri cu cl. de sortare	100.—
Bonuri rurale Banat-Timș	98.—
Bonuri cu cl. de sortare	98.—
Bonuri rurale transilvane	100.—

Bonuri croato-slavone	—
Despăgubire p. dijma de vin ung.	—
Imprumutul cu premiu ung.	117 50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121 75
Renta de hârtie austriacă	79 75
Renta de arg. austr.	76 65
Renta de aur austr.	105 80
Losurile din 1860	129.—
Acțiunile băncii austro-ungare	860.—
Act. băncii de credit ung.	272.—
Act. băncii de credit austr.	270.—
Argintul — Galbin	—
Impărătesc	6 01
Napoleon-d'ori	10 02
Mărci 100 imp. germ.	62 10
Londra 10 Livres sterlinge	126 55

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 5 Decembrie st. v. 1887.

	Cump.	vând.
Renta română (5%)	93 1/2	91 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
„ convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
„ „ (5%)	91 3/4	92 1/4
„ „ urban (7%)	103—	104—
„ „ (6%)	96—	97—
„ „ (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
„ „ Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14 1/4	15.—
Bancnote austriace contra aur	2 03	2 04

Cursul pieței Brașov

din 18 Decembrie st. n. 1887.

	Cump.	Vând.
Bancnote românești	8.43	8.46
Argint românesc	8.40	8.43
Napoleon-d'ori	9.98	10.02
Lire turcesc	11.26	11.28
Imperiali	10.26	10.28
Galbeni	5 90	5 95
Scrisurile fonc. Albina 6%	101.—	102.—
„ „ 5%	98.—	99.—
Ruble Rusesel	108 50	109.50
Discontul	6 1/2—8%, pe an.	

DICTIONARŪ
germano-român
DE
THEOCHAR ALEXI
A NOUA MIIĂ DE EXEMPLARE.

Opă aprobată de Ministerul Instrucțiunii Publice ală României sub Nr. 11,230 din 27 Octombrie 1866.
Agreată de Majestatea Sa Carolu I. Regele României, conform notei Inaltului Său Cabinetu din 26 (8) Decembrie 1866.
Se află de vânzare la tôte librăriile notabile.
fl. 1.50 séu 3 lei 50 bani exemplarul.

Librarii primescú rabate fórte considerabile.
A se cere exemplare din Tipografia ALEXI, căci celelalte suntú contra-făcute. 10—12

Nr. 13,166—1887.

Publicațiune!

Neaprobându-se de cătră reprezentanța comunală orășenescă rezultatul pertractării de oferte ținută în 23 Noembrie a. c. asupra arândărei dreptului, ce ce compete comunei orășenesci Brașov în încasarea banilor de statut și competenților de tērgu, se va ținea spre acestú scopú **Marți în 27 Decembrie a. c.** o nouă pertractare de oferte asupra amintitului dreptú, care se arândeză numai pentru perioda din 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1888.

Spre acestú scopú se provócă tōți amatorii, că până în 27 l. c. înainte de prânđu 11 ore, să-și aștērnă la oficiatulú economicú orășenescú ofertele scripturistice și sigilate, căroră are să se alăture 10% din arândă anuală oferată. Deschiderea comisionară a ofertelorú se va ținé la 11 1/2 ore înainte de prânđu a aceleiași ții.

Ofertulú trebuie să conțină declarațiunea, cum că oferentului i suntú cunoscute condițiunile de oferte și arândă și că se supune lorú pe deplin. Totú în ofertú are să se amintēscă în cifre și litere suma de arândă, ce se oferă pe an.

Condițiunile de oferte și arêda se potú până în ția pertractării de oferte, examina la oficiatulú orășenescú economicú în decursul orelorú de oficiu.

Brașov, în 15 Decembrie 1887.

Magistratulú orășenescú.

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU,”

— GHERLA — SZ. UJVÁR. —

AMICULŪ FAMILIEI. Diarú beletristic și enciclopedic-literarú cu ilustrațiuni, Cursul XI. — Apare în 1 și 15 ții a lunei în număr de câte 1 1/2—2 1/2 cōle cu ilustrațiuni franceze; și publică articlii sociali, poezii, năvele, romane, și suvenir de călătorii ș. a. — Mai departe trairă celeșni literare și științifice, cu reflecțiuni de viață practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindesen, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin amoz dulce și satiră aleasă nișenesc a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijele vieții; și poate totú nișenesc a latinde taturorú înțelșurilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă.

Prețul de publicațiune pe anul întreg e 4 fl. pentru Românie și străinătate 10 franc — lei noi, timbru de ție în timbre postali.

PROSA ROMÂNĂ. Revistă bisericesc, școlestic și literar. Cursul XXI. — Apare în broșurú lunare câte 2 1/2—3 1/2 cōle; și publică articlii din sfera taturorú științelor teologice și între acestia multime de predice pe dumineci, sãrbãtori și diverse ocașuni, — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literare. — Prețul de abonamentú pe anul întreg e 4 fl. — pentru Românie 10 franc — lei noi, plătit în bilete de bancă și în timbre postali.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vânzare și urmãtoarele cărți:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinarú. Prețul 20 cr.

Idealulú pierdutú. Nuvelă originală de Paulina C. Z. Rovinarú. Prețul 15 cr.

Opera unui omú de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealulú pierdutú“ — de Paulina C. Z. Rovinarú. Prețul 15 cr.

Fontána dorului. Nuvelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrēnu craiulú codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Elú trebuie să se însore. Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșú. Nuvelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsman, de Ioanú Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilării. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvė, membru alú academie. franceze. Prețul 10 cr.

Barbu cobzarulú. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfo. Prețul 30 cr.

Petulantulú. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioanú St. Șuluțú. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în șalele gimnasiului din Fiume prin Vincēțiu Nicoră prof. gimnas. Cu portretulú M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unú volumú de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafir și viorele, poesii populare eulose de Ioanú Popú Reteganulú. Unú volumú din 14 cōle. Prețul 60 cr.

Tesaurulú dela Petrōsa séu Cloșca cu puilú și de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinesdu. Prețul 20 cr.

Apologiă. Discusiuni filozofice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulú Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românesce în vorbire și scriere invederată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Opú completă) Broșura I. II. și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei impreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Sățeanului Românú. Cartea I. II. III. IV. cuprinđendú materi fórte interesante și amuzante. Prețul la tōte patru 1 fl., câte una deosebitú 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinde materi fórte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Indreptarú teoreticú și practicú pentru învățământulú intuitivú în folosulú elevilorú normall (preparandiall), a învățătorilorú și a altorú bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanú, profesorú preparandialú. Prețul unui esemplarú cu porto francatú 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflămú vre-unú opú, întocmitú după lipsele școlerorú nōstre în mēsură în care este acesta! pentru aceea îlú și recomandámú mai alesú Directorilorú și învățătorilorú ca celorú în prima liniă interesați.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovanú. Prețul 15 cr.

Manualú de Gramatica limbii române pentru școlele poporall în 3 cursuri de Maximú Popú profesorú la gimnasiulú din Năseudú. — Manualulú acesta este aprobatú prin Inaltulú Ministerú de cultú și instrucțiune publică cu rescriptulú de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebreall, urmâte de iertăciuni, epitafla ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școlă populară pentru învățatori și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilú Trifu, profesorú preparandialú. Prețul 80 cr.

Cele mai effine cărți de rugăciuni.

Mărgăritarulú sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesc fórte frumosú ilustrată. Prețul unui esemplarú broșatú 40 cr. legatú 50 cr. legatú în pânză 60 cr. legatú mai finú 60, 80, 90 cr. I fl., în legătură de luxú 1.50—2.50.

Miculú mărgăritarú sufletescú. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesc — frumosú ilustrată pentru prunciul școlarú de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesc. Prețul unui esemplarú broșatú 15 cr., — legatú 22 cr., legatú în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru prunciul școlarú de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumoșe. Prețul unui esemplarú trimisú franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visulú Prea Săței Vergure Maria a Născetőrei de D-șeu urmatú de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icōne frumoșe Prețul unui esemplarú espedatú franco e 10 cr. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusú Christosú. Prețul unui esemplarú legatú e 15 cr.